

Бібліографічний список

1. Бондарчук Н.В. Управлінський облік як основа обліково-аналітичного забезпечення розвитку підприємств АПК / Н.В. Бондарчук // Наукові праці Полтавської державної аграрної академії / Економічні науки : зб. наук. пр. ; ред. кол. П.М. Макаренко (відп. ред.) та ін. — Полтава : ПДАА, 2010. — Вип. 1 (6). — Т. 1. — С. 26–34.
2. Довжик О.О. Управлінський облік на сільськогосподарських підприємствах: особливості побудови / О. О. Довжик, С. А. Гаркуша // Вісник Харківського національного аграрного університету ім. В. В. Докучаєва. Сер. : Економічні науки. — 2014. — № 4. — С. 124-135.
3. Королюк Н. М. Роль організації та інформаційного забезпечення управлінського обліку на підприємстві: реалії та перспективи / Н. М. Королюк, Д. Л. Лозинський // Бізнес Інформ. — 2016. — № 4. — С. 201-205.
4. Матвійчук М.З. Теоретичні аспекти функціонування управлінського обліку на підприємстві / М. З. Матвійчук // Інноваційна економіка. — 2013. — № 6. — С. 299-305.
5. Москаленко В. А. Впровадження управлінського обліку в підприємствах агропромислового комплексу / В. А. Москаленко // Ефективна економіка. — 2013. — № 5. — Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2013_5_35.
6. Чуприна Л. В. Управлінський облік у сучасному менеджменті підприємства / Л. В. Чуприна // Вісник Нац. техн. ун-ту «ХПІ» : зб. наук. пр. Темат. вип.: Технічний прогрес та ефективність виробництва. — Харків: НТУ «ХПІ». — 2014. — № 34(1077). — С. 154-158.

УДК 657.1

Смольська О.Ю., к.е.н., доцент кафедри обліку, аналізу та аудиту в АПК
Золотарьова Н.С., к.е.н., доцент кафедри обліку, аналізу та аудиту в АПК
(ДВНЗ «Київський національний економічний університет ім. Вадима Гетьмана»)

БЮДЖЕТУВАННЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ В УМОВАХ АВТОМАТИЗАЦІЇ

АНОТАЦІЯ. В статті розглянуто значення та місце автоматизованої системи бюджетування у виробничо-господарській діяльності підприємства, досліджено програмні продукти для бюджетування, а також особливості їх використання .

КЛЮЧОВІ СЛОВА: автоматизація, бюджетування, бюджет, управлінський облік, сільське господарство, планування.

Постановка проблеми та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. В сучасних умовах господарювання перед усіма підприємствами, а також і сільськогосподарськими постає необхідність розроблення та складання бюджетів, які є важливим етапом в процесі здійснення планування їх діяльності. Бюджетування дає змогу раціонально розподілити ресурси та спрямувати їх відповідно до поставлених цілей. В результаті проведеного спостереження було з'ясовано, що перед вітчизняними підприємствами виникає необхідність використання автоматизованої системи бюджетування, яка забезпечить вчасне отримання необхідної інформації відповідно до управлінських цілей та високий рівень її достовірності для прийняття рішень.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питаннями впровадження процесу бюджетування на підприємствах присвячені праці таких вітчизняних і зарубіжних науковців, зокрема: М.Д. Білика [1], Т.Г. Бєня [2], І.О. Бланка, С.Ф. Голова, С.Б. Довбні, О.М. Калініної, Л.Ш. Лозовського, О.Г. Мельника, І. Мейтленда, Д. Нортон, Б.А. Райзберга, Є.І. Сапожнікова, О.Б. Стародубцева, О.О. Терещенко, А.Ю. Харко, В.Е. Хруцького [5], А.Д. Шеремета та інших.

Невирішені частини проблеми. Потреба впровадження системи бюджетування на підприємствах визначається необхідністю зниження витрат на виробництво та реалізації продукції, раціональним використанням фінансових ресурсів, загостренням конкурентної боротьби між підприємствами, одержанням конкурентних переваг за рахунок удосконалення системи управління підприємством, а також підвищення інвестиційної привабливості. Перед господарствами постає проблема впровадження дієвої бюджетної системи через відсутність необхідної кількості коштів, інформаційного, методичного нормативно-правового та кадрового забезпечення. Ці чинники зумовлюють необхідність у розробленні власних стандартів складання бюджетів, які в свою чергу б відповідали міжнародним вимогам, максимально забезпечували управлінський персонал інформацією необхідною для прийняття обґрунтованих та належних рішень, а також враховували специфіку галузі.

Формування мети і завдання дослідження. Метою дослідження є розкриття сутності та впровадження автоматизованої системи бюджетування на сільськогосподарських підприємствах.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Розвиток системи управлінського обліку та виділення центрів фінансової відповідальності на великих і середніх підприємствах дає змогу в господар-

ській діяльності використовувати систему бюджетування, яка уже впроваджена в провідних країнах світу. Бюджетування має свою специфіку, яка залежить від форм власності, організаційної структури управління, наявних виробничих ресурсів тощо. Для забезпечення досягнення цілей підприємства, бюджетні системи мають бути простими, ефективними та результативними.

Бюджетування є одним із методів управління підприємством та його окремих структурних підрозділів, який виконує функції поточного планування, контролю та оцінки результатів діяльності. Бюджетування дає змогу прогнозувати та заздалегідь оцінювати фінансову спроможність окремих виробничих процесів господарства. Його ефективність на сьогоднішній день залежить від процесу автоматизації кожного етапу. Програмні продукти, що використовуються для оптимізації бюджетування на вітчизняному ринку програмного забезпечення відрізняються від тих, що існують на міжнародних ринках. В нашій державі відсутній чіткий взаємозв'язок бюджетування як управлінської технології та програмного забезпечення щодо автоматизації фінансового планування.

Вчені економісти, які займалися дослідженнями та проблемними питаннями автоматизації бюджетування, пропонують різноманітні програмні продукти. Проаналізувавши досвід запровадження бюджетування на міжнародних підприємствах, варто приділити увагу програмі Cognos, яка дозволяє користувачам автоматизувати процеси бюджетування і планування, складати звіти, проводити аналіз, контроль за діяльністю господарства. Саме на базі одного з найкращих світових продуктів у цій сфері — IBM Cognos Enterprise Planning реалізоване рішення для середніх і малих підприємств [4].

Ще одним програмним забезпеченням є «ПМК КИС: Бюджетирование», що спрямоване на формування бізнес моделей, оптимізацію ресурсного бізнес-планування, складання бюджетів і контролю їх виконання на середніх і великих промислових підприємствах.

Варто зазначити що, на практиці використовують програмний продукт «Бюджет», що виконаний на основі планових і фактичних показників діяльності, які виражені в грошовому, натуральному виразі. Це дозволяє планувати та здійснювати аналіз підприємства й підрозділів, одержувати проміжні, кінцеві, планові, фактичні бюджетні форми, а також прогнозувати його стан на встановлений період, проводити порівняльний аналіз запланованих, фактично одержаних результатів, при цьому з'ясовувати причину відхилень, для подальшого їх коригування.

В свою чергу, Компанія «Абис-Софт» при створенні системи бюджетування використовує продукт «1С: Управление производственным предприятием». Підсистема бюджетування використовує показники планування, аналізу, фінансових потоків і результатів, контролю даних про фінансово-господарську діяльність. В цій системі реалізований інструмент створення звітності всіх можливих форм, що складається з показників, що відображають структуру засобів, джерела фінансування, операційну діяльність підприємства тощо. Для формування звіту для управлінського персоналу використовуються дані бюджетування, управлінського, бухгалтерського обліку.

Проаналізований сучасний стан програмного забезпечення, яке розроблене для автоматизації процесу бюджетування в сільському господарстві можна зробити висновок, що воно не повною мірою враховує організаційно-технологічні особливості кожної галузі. Крім того, його використовують лише великі сільськогосподарські господарства й агрохолдинги. Адже запровадження автоматизованого процесу бюджетування потребує не лише значного вкладення грошових коштів, а й вимагає наявності на підприємстві кваліфікованих спеціалістів, які мали б змогу контролювати та формувати виконання поставлених завдань.

Отже, автоматизована система бюджетування дозволить: покращити якість системи менеджменту через підвищення рівня інформаційного забезпечення управлінських рішень; формувати мотиваційні механізми за результати роботи і виконання бюджетних показників; забезпечити фінансову результативність діяльності підприємства через підвищення ефективності використання матеріальних та грошових ресурсів; виявити та усунути недоліки і відхилення в системі бюджетування тощо.

Висновки і перспективи подальших досліджень у даному напрямку. Таким чином, в результаті проведених досліджень було встановлено, що автоматизація бюджетування займає важливе значення у діючій системі управління підприємством. Правильно налагоджена система бюджетування дозволить не тільки складати ефективні бюджети, а й дасть змогу контролювати та прогнозувати показники діяльності з метою оптимізації управління підприємством.

Бібліографічний список

1. Білик М.Д. Бюджетування у системі фінансового планування // Фінанси України. — 2003. — №3. — с. 97-109.

2. Бень Т.Г., Довбня С.Б. Бюджетування як інструмент удосконалення системи фінансового менеджменту підприємств // Фінанси України. — 2000. — № 7. — С. 48-55.

3. Кузьмін О.Є. Бюджетування на підприємстві : навч. посібн. / Кузьмін О.Є., Мельник О.Г. — К. : Наука, Кондор, 2008. — 312 с.

4. Чушак-Головобородько А.М. Автоматизовані системи бюджетування та планування як один із способів управління підприємством в умовах Євроінтеграції / Чушак-Головобородько А.М. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://dspace.nuft.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/14345/1/33.pdf>.

5. Хруцкий В.Е., Сизова Т.В., Гамаюнов В.В. Внутрифирменное бюджетирование: Настольная книга по постановке финансового планирования. — М.: Финансы и статистика, 2002. — 400 с.

УДК 657.424

Ткач І.В.,

старший викладач кафедри
обліку, аналізу та аудиту в АПК,
(ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»)

ОБЛІКОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІНСЬКОЇ ІНФОРМАЦІЇ ЩОДО ДЖЕРЕЛ ФОРМУВАННЯ КАПІТАЛЬНИХ ВКЛАДЕНЬ

АНОТАЦІЯ. В статті розглянуто методику обліку джерел фінансування капітальних вкладень. Запропоновано методику накопичення облікової інформації щодо джерел фінансування капітальних вкладень на позабалансових рахунках.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: капітальні вкладення, джерела фінансування, оборотні активи, амортизаційні відрахування, управлінський облік.

Постановка проблеми та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Для ефективного управління капітальними вкладеннями менеджменту підприємства необхідно володіти повною та достовірною управлінською інформацією щодо наявних джерел фінансування капітальних вкладень, їх формування та використання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню теорії та практики джерел фінансування капітальних вкладень присвячено увагу багатьох науковців, серед яких варто виділити праці: Бондаря М.І., Крупки Я.Д., Остапчук Т.П. Ізмайлова Я.О. Однак підходи до обліку джерел фінансування капітальних вкладень здебільшого базуються на розробках радянських вчених та потребують вдосконалення в сучасних умовах.